

**Målbeskrivelse for  
speciallægeuddannelsen i  
*børne- og ungdomspsykiatri***

**Sundhedsstyrelsen**

***Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab i Danmark (BUP-DK)***

***Oktober 2014***

Målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen i børne- og ungdomspsykiatri

Redaktion

Sundhedsstyrelsen  
Axel Heides Gade 1  
2300 København S.

Emneord: Målbeskrivelse, speciallægeuddannelsen, speciale, børne- og ungdomspsykiatri

Kategori: Vejledning

Sprog: Dansk

URL: <http://www.sst.dk>

Versionsdato: oktober 2014, version 18-08-2017

Format: pdf

Udgivet af: Sundhedsstyrelsen

## Forord

I henhold til § 2 i bekendtgørelse nr. 1257 af 25. oktober 2007 om uddannelse af speciallæger godkender Sundhedsstyrelsen målbeskrivelser for de lægelige specialer. Målbeskrivelserne angiver de teoretiske og praktisk-kliniske kompetencer, som kræves for at opnå tilladelse til at betegne sig som speciallæge i det enkelte speciale.

Målbeskrivelserne for de lægelige specialer udarbejdes i tæt samarbejde med de videnskabelige selskaber.

Målbeskrivelsen for speciallægeuddannelsen i børne- og ungdomspsykiatri er udarbejdet i samarbejde med BUP-DK

Uddannelse og Autorisation  
Sundhedsstyrelsen

Oktober 2014

# Indholdsfortegnelse

Forord.....	3
Indholdsfortegnelse.....	4
1 Indledning .....	5
1.1 Overgang til ny målbeskrivelse.....	5
2 Den generelle del .....	5
3 Den specialespecifikke del.....	5
3.1 Beskrivelse af specialet Børne- og Ungdomspsykiatri.....	5
3.2 Beskrivelse af uddannelsens overordnede forløb.....	6
3.3 Introduktionsuddannelsen .....	6
3.3.1 Kompetencer .....	6
3.3.2 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering .....	6
3.3.3 Obligatoriske kurser .....	7
3.3.4 Liste med specialets obligatoriske kompetencer.....	7
3.4 Hoveduddannelsen .....	16
3.4.1 Kompetencer .....	16
3.4.2 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering .....	16
3.4.3 Obligatoriske kurser .....	19
3.4.4 Obligatorisk grunduddannelse i psykoterapi.....	19
3.4.5 Obligatorisk forskningstræning.....	20
3.4.6 Liste med specialets obligatoriske kompetencer.....	20
4 Dokumentationsdel .....	35
4.1 Logbog for introduktionsuddannelsen.....	35
4.1.1 Obligatoriske kompetencer .....	35
4.1.2 Obligatoriske kurser .....	39
4.1.3 Attestation for godkendte ansættelser .....	39
4.2 Logbog for hoveduddannelsen .....	40
4.2.1 Obligatoriske kompetencer .....	40
4.2.2 Obligatoriske kurser i hoveduddannelsen .....	47
4.2.3 Attestation for gennemført forskningstræning.....	48
4.2.4 Attestation for godkendte ansættelser .....	48
5 Nyttige links.....	49
5.1 Generelle links.....	49
5.2 Specialespecifikke links .....	49

# 1 Indledning

I henhold til § 2 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1257 af 25. oktober 2007 (med senere tilføjelser) om uddannelse af speciallæger godkender Sundhedsstyrelsen målbeskrivelserne for de lægelige specialer.

Målbeskrivelsen præciserer de minimumskompetencer, der skal opnås og godkendes i løbet af lægens uddannelse til speciallæge.

Det videnskabelige selskab har en naturlig faglig interesse i at sikre, at kompetencerne i målbeskrivelsen er relevante og opdaterede, dels i forhold til den faglige udvikling i specialet og dels baseret på den erfaring, der opnås under anvendelsen af målbeskrivelsen og uddannelsesprogrammer i uddannelsesforløbene.

## 1.1 Overgang til ny målbeskrivelse

Denne målbeskrivelse er udarbejdet af Dansk Børne- og Ungdomspsykiatriske Selskabs uddannelsesudvalg. Den erstatter den tidligere målbeskrivelse fra 2008. De læger, som aktuelt er i hoveduddannelse i børne- og ungdomspsykiatri, må vælge, om de vil færdiggøre deres uddannelse efter den gamle målbeskrivelse eller skifte til denne nye målbeskrivelse.

# 2 Den generelle del

Der knytter sig en række lovmæssige regler og begreber til speciallægeuddannelsen som er ens for alle målbeskrivelser, på tværs af specialer og for introduktions- og hoveduddannelserne.

På [Sundhedsstyrelsens hjemmeside \(www.sst.dk\)](http://www.sst.dk) er den danske speciallægeuddannelse nærmere beskrevet, herunder lovgrundlag, organisation, opbygning, aktører, terminologi med mere.

Her er de obligatoriske generelle kurser også beskrevet nærmere:

- Kursus i Pædagogik, modul2 (Vejledning) (introduktionsuddannelsen)
- Sundhedsvæsenets Organisation og Ledelse SOL 1, 2 og 3 (hoveduddannelsen)

# 3 Den specialespecifikke del

Denne del af målbeskrivelsen beskriver specialet, de kompetencer der som minimum skal opnås samt specialets anbefalinger til læringsstrategier og fastlagte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Ligeledes beskrives de obligatoriske specialespecifikke kurser og forskningstræning. Denne del er udarbejdet af specialets videnskabelige selskab, som også er ansvarlig for revision i henhold til Sundhedsstyrelsens vejledning om udarbejdelse og revision af målbeskrivelse.

## 3.1 Beskrivelse af specialet Børne- og Ungdomspsykiatri

Børne- og ungdomspsykiatri er det lægelige speciale, som varetager undersøgelse og behandling af psykiske sygdomme og udviklingsforstyrrelser hos børn og unge.

I udførelsen af denne opgave er der et tæt samarbejde med familierne, med de tilstødende specialer - først og fremmest pædiatri og psykiatri, samt et stort tværsektorielt samarbejde med social- og undervisningssektorerne. I specialet arbejdes der tværfagligt. Helt centralt i arbejdet er den diagnostiske og terapeutiske samtale. Som supplement til samtalen anvendes i tiltagende grad strukturerede interviews og spørgeskemaer samt parakliniske undersøgelser.

Der arbejdes akut i psykiatriske akutmodtagelser, ambulatorier eller i udgående teams; men de fleste børne- og ungdomspsykiatere arbejder med planlagte kontakter i ambulatorier, dag eller døgnafsnit. De børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger er organiseret i 5 landsdækkende regionscentre. Endvidere arbejder en del børne- og ungdomspsykiatere som praktiserende speciallæger, på privat klinik/hospital eller som konsulenter i kommunerne.

Børne- og ungdomspsykiatrien arbejder ud fra et udviklingspsykopatologisk perspektiv med vægt på hjernens udvikling og alderssvarende psykosocial udvikling. Specialet har de senere år opbygget et meget aktivt forskningsmiljø i alle fem regioner, og der er nu tre børne- og ungdomspsykiatriske professorater i henholdsvis København, Odense og Århus. Hovedparten af forskningen er epidemiologisk; men der er også igangværende psykofarmakologiske undersøgelser og projekter omhandlende behandlingsevaluering.

## **3.2 Beskrivelse af uddannelsens overordnede forløb**

Uddannelsen til børne- og ungdomspsykiater består af et års introduktionsuddannelse (I-stilling) og fire års hoveduddannelse (H-stilling). I sidstnævnte indgår to ugers fokuseret ophold på pædiatrisk afdeling og to uger på voksenpsykiatrisk afdeling. H-forløbene er opdelt i blokke, så der altid opnås ansættelse på mindst to centre heraf en universitetsafdeling. En del af H-forløbet bør finde sted i ansættelse med vagtforpligtelse for at der kan opnås kompetencer i akut psykiatri. Overordnet tilstræbes en ligelig fordeling mellem afsnit for små og store børn/unge og at uddannelseslægen får erfaring med både ambulatorium, daghospital og døgnafsnit.

Kurser: Udover Sundhedsstyrelsens obligatoriske generelle kurser er der et specialespecifikt obligatorisk I-kursus af 5 dages varighed..

## **3.3 Introduktionsuddannelsen**

### **3.3.1 Kompetencer**

De enkelte kompetencer, som skal vurderes, er her beskrevet, så det fremgår hvilke af de 7 lægeroller, der indgår i kompetencen. Det er desuden konkret beskrevet, hvilket niveau kompetencen skal mestres på, når den kan endeligt godkendes. Der er angivet anbefalede læringsstrategier, som afdelingen kan vælge mellem. Derimod er den/de anførte metode(r) til kompetencevurdering obligatoriske. Hermed bliver disse landsdækkende, så det er ens hvordan kompetencen vurderes uanset hvor lægen uddannes og vurderes.

### **3.3.2 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering**

Se under hoveduddannelse (Læringsstrategier og kompetencevurderingsmetoder).

### 3.3.3 Obligatoriske kurser

- Generelt kursus i medicinsk pædagogik (Vejledning). Se afsnit 2.
- Specialespecifikke kurser (introduktions kursus, se [www.bupnet.dk](http://www.bupnet.dk))

### 3.3.4 Liste med specialets obligatoriske kompetencer

Denne liste angiver de kompetencer lægen som minimum skal besidde ved endt uddannelse, med konkretisering af kompetencen, de anbefalede læringsstrategier og de(n) valgte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Kompetencerne og de tilknyttede vurderingsmetoder konkretiseres ved anvendelse af kompetencekort eller anden konkret vejledning, hvor det bl.a. tydeliggøres hvilke af de 7 roller, der indgår.

	<b>Kompetenceliste for introduktionsuddannelsen</b>			
<b>Nr.</b>	<b>Kompetence</b>	<b>Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)</b>	<b>Læringsstrategier, anbefaling</b>	<b>Kompetencevurderingsmetode(r) obligatorisk(e)</b>
	<b>MEDICINSK EKSPERT/LÆGEFAGLIG - I</b>			
1.1.1	Kunne udføre objektiv psykiatrisk undersøgelse af børn og unge	Kunne observere og beskrive barnet/den unge med psykopatologiske grundbegreber	Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team	Struktureret kollegial bedømmelse
1.1.2	Kunne gennemføre objektiv somatisk undersøgelse af børn og unge	Kunne udføre somatisk, neurologisk og neurologisk undersøgelse	Mesterlære Supervision ved vejleder	Struktureret kollegial bedømmelse
1.1.3	Kunne foretage diagnostisk formulering	Kunne foretage sammenfatning af anamnesticke oplysninger og psykiatrisk undersøgelse, og foreslå diagnostisk formulering i henhold til ICD samt multiaksial diagnostik.	Mesterlære Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning	Vejledervurdering
1.1.4	Kunne anvende relevante love og forordninger vedrørende patienters forhold	Kunne redegøre for: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Lov om Frihedsberøvelse og anden Tvang i psykiatrien</li> <li>- Sundhedsloven, herunder Informeret samtykke</li> <li>- Forældreansvarsloven</li> <li>- Relevante paragraffer i Lov om Social Service</li> </ul>	Mesterlære Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning Teoretisk kursus	Vejledervurdering
1.1.5	Kunne anvende psykofarmakologisk	Under vejledning kunne anvende centralstimulantia og	Mesterlære Supervision ved vejleder	Vejledervurdering



	behandling af børn og unge med centralstimulantia og antidepressiva	antidepressiva til patienter med hhv. hyperkinetisk forstyrrelse, affektive lidelser og OCD	Casebaseret undervisning	
1.1.6	Kunne varetage undersøgelse og behandling af patienter med hyperkinetiske forstyrrelser uden komorbiditet	Med faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Stille klinisk diagnose ved hyperkinetiske tilstande uden komorbiditet med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser.</li> <li>- Henvise til relevante undersøgelser og evt. supplerende somatiske/neurologiske undersøgelser.</li> <li>- Vedr. medicinsk behandling: se 1.1.5</li> </ul>	Mesterlære Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning	Vejledervurdering
1.1.7	Kunne varetage undersøgelse og behandling af typiske patienter med Gennemgribende udviklingsforstyrrelser uden komorbiditet	Med faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Stille klinisk diagnose ved gennemgribende udviklingsforstyrrelser uden komorbiditet med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser.</li> <li>- Henvise til relevante undersøgelser og evt. supplerende somatiske/neurologiske undersøgelser.</li> <li>- Fremlægge behandlingsplan</li> </ul>	Mesterlære Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning	Vejledervurdering

1.1.8	Kunne varetage undersøgelse og behandling af obsessiv/kompulsive forstyrrelser hos patienter uden komorbiditet	Med faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Stille klinisk diagnose ved typiske tilfælde hos børn og unge med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser.</li> <li>- Henvise til relevante undersøgelser inkl. Evt. supplerende somatiske/neurologiske undersøgelser.</li> <li>- Fremlægge behandlingsplan</li> <li>- Vedr. medicinsk behandling se 1.1.5</li> </ul>	Mesterlære Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning Teoretisk kursus	Vejledervurdering
1.1.9	Kunne varetage undersøgelse og behandling af patienter med affektive lidelser uden komorbiditet	Med faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Stille klinisk diagnose ved typiske tilfælde hos børn og unge med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser.</li> <li>- Henvise til relevante undersøgelser inkl. Evt. supplerende somatiske/neurologiske undersøgelser.</li> <li>- Fremlægge behandlingsplan</li> </ul>	Mesterlære Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning Teoretisk kursus	Vejledervurdering
1.1.10	Kunne varetage initial akut behandling af psykose og selvmordstruede tilstande	Med faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Foretage akut vurdering</li> <li>- Foretage risikovurdering</li> <li>- Indlede akut behandling i</li> </ul>	Mesterlære Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning	Vejledervurdering

Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)	Læringsstrategier, anbefaling	Kompetencevurderingsmetode(r) obligatorisk(e)
	<b>KOMMUNIKATOR – I</b>			
1.2.1	Kunne indhente relevante oplysninger vedrørende børn og unge	Kunne optage relevant prioriteret anamnese ved samtale med forældre, patienten og andre dele af netværket. Kunne indhente, prioritere og sammenfatte relevante supplerende oplysninger	Mesterlære Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning	Audit af journaler
1.2.2	Kunne etablere en professionel og hensigtsmæssig kontakt til patient og pårørende	Med overblik og faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Etablere en atmosfære af trykthed og imødekommenhed i forbindelse med den aktuelle undersøgelse/behandling</li> <li>- Kommunikere med patient/familie således, at disse oplever at blive hørt og respekteret ud fra egne livsvilkår</li> <li>- Kunne afstemme forventninger til undersøgelse/behandling</li> </ul>	Undersøgelse i afdeling relateret til patientsager Mesterlære Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning	Struktureret kollegial bedømmelse
1.2.3	Kunne informere patient og pårørende om forløb og	Med overblik og faglig ekspertise kunne:	Mesterlære Supervision ved vejleder	Struktureret kollegial bedømmelse

	formål med undersøgelse/behandling, og sikre, at patient/familie har forstået det meddelte	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Informere klart og forståeligt vedrørende forløb og formål med undersøgelse og behandling, således at patient/familie forstår indholdet heraf.</li> <li>- Indhente informeret samtykke til undersøgelse/behandling</li> </ul>	Casebaseret undervisning	
1.2.4	Kunne videregive resultat af undersøgelser til patient, forældre og samarbejdspartnere	Informere klart og forståeligt om diagnose, betydning og prognose vedrørende de sygdomskategorier der berøres i introforløbet. Informationen foretages med afstemning af sproglige formuleringer i forhold til modtager	Mesterlære Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning	Struktureret kollegial bedømmelse
1.2.5	Kunne foretage skriftlig formidling af patientforløb til relevante samarbejdspartnere	Kunne udfærdige udtalelser i forståeligt sprog med fokusering på væsentlige detaljer til brug for undervisningssektoren og den sociale sektor	Supervision ved vejleder	Audit af journaler
1.2.6	Kunne varetage korterevarende psykoterapeutisk behandling af ukompliceret lidelse	Med faglig ekspertise kunne indgå i terapeutisk behandlingsforløb. Være i stand til at anvende den givne terapeutiske supervision i behandlingen. Kunne fastholde strategi og metode i behandlingen	Selvstudium Supervision ved vejleder Teoretisk kursus	Vejledervurdering

<b>Nr.</b>	<b>Kompetence</b>	<b>Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)</b>	<b>Læringsstrategier, anbefaling</b>	<b>Kompetencevurderingsmetode(r) obligatorisk(e)</b>
	<b>SAMARBEJDER – I</b>			
1.3.1	Kunne udarbejde undersøgelses- og behandlingsplan for patienten (i samarbejde med det tværfaglige team)	Med overblik og faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sammenfatte relevante oplysninger fra anamnese, konferencebeslutning m.m. til en undersøgelses- og behandlingsplan.</li> <li>- Informere og indhente kommentarer fra patient og forældre vedrørende behandlingsplan</li> </ul>	Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team	Audit af journaler
1.3.2	Kunne fungere i det tværfaglige team med respekt for de øvrige medlemmers faglige og personlige ressourcer og begrænsninger, samt bidrage med egen specialespecifikke ekspertise	Med faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Lytte aktivt og respektfuldt til bidrag fra andre teammedlemmer.</li> <li>- Opsummere og uddrage essensen af de indkomne observationer og undersøgelser i den diagnostiske proces.</li> <li>- Formulere egen viden og holdninger i det tværfaglige samarbejde</li> </ul>	Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team	360 ° evaluering
<b>Nr.</b>	<b>Kompetence</b>	<b>Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)</b>	<b>Læringsstrategier, anbefaling</b>	<b>Kompetencevurderingsmetode(r) obligatorisk(e)</b>
	<b>LEDER/ADMINISTRATOR /ORGANISATOR – I</b>			

1.4.1	Kunne fungere som sagsansvarlig i det tværfaglige team	Opsummere og uddrage essensen af observationer og undersøgelser og formidle dette til konference/netværksmøde	Mesterlære Supervision ved vejleder	Vejledervurdering
<b>Nr.</b>	<b>Kompetence</b>	<b>Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)</b>	<b>Læringsstrategier, anbefaling</b>	<b>Kompetencevurderingsmetode(r) obligatorisk(e)</b>
	<b>SUNDHEDSFREMMER - I</b>			
1.5.1	Kunne beskrive forebyggelse af psykisk lidelse hos børn og unge	Beskrive risikofaktorer og helbredsfræmmende faktorer samt effekt af forebyggelse vedr. børn og unges psykiske helbred	Introduktionskursus eller tilsvarende teoretisk kursus. Undervisning i afdeling Supervision ved vejleder	Vejledervurdering
1.5.2	Redegøre for psykosociale hjælpeforanstaltninger i kommunalt og regionalt regi	Kunne give forslag til relevante psykosociale tiltag i udvalgte patientforløb	Undervisning i afdeling relateret til patientsager Supervision ved vejleder	Vejledervurdering
<b>Nr.</b>	<b>Kompetence</b>	<b>Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)</b>	<b>Læringsstrategier, anbefaling</b>	<b>Kompetencevurderingsmetode(r) obligatorisk(e)</b>
	<b>AKADEMIKER/FORSKER og UNDERVISER – I</b>			
1.6.1	Kunne beskrive basale faktorer, der har indflydelse på individets normale og patologiske psykosociale udvikling	Kunne redegøre for psykodynamiske udviklingsteorier. Kunne redegøre for miljømæssige faktorer indflydelse på individets udvikling og psykiske helbred	Selvstudium Teoretisk kursus Teoretisk undervisning	Godkendelse af kursus
1.6.2	Kunne redegøre for grundprincipper i psykoterapeutisk behandling ud fra de mest almindelige anvendte	Kunne redegøre for psykodynamiske og kognitivt/adfærdsterapeutiske grundprincipper	Selvstudium Teoretisk kursus Mesterlære Teoretisk undervisning	Vejledervurdering

	teorirammer			
1.6.3	Kunne redegøre for psykofarmakologisk behandling af børn og unge med centralstimulantia og antidepressiv medicin	Kunne redegøre for rationale og principper for behandling med: Centralstimulantia ved Hyperkinetisk lidelse. Antidepressiva ved affektive lidelser og OCD	Selvstudium Teoretisk kursus Mesterlære Teoretisk undervisning	Vejledervurdering
1.6.4	Kunne indhente viden om et afgrænset område og formidle denne viden til kolleger og andre faggrupper	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Udføre litteratursøgning vedrørende et afgrænset område - Sammenfatte den indhentede viden til et relevant og forståeligt oplæg - Formidle faglig viden til kolleger og andre faggrupper	Teoretisk undervisning Supervision ved vejleder	Vejledervurdering
<b>Nr.</b>	<b>Kompetence</b>	<b>Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)</b>	<b>Læringsstrategier, anbefaling</b>	<b>Kompetencevurderingsmetode(r) obligatorisk(e)</b>
	<b>PROFESSIONEL – I</b>			
1.7.1	Kunne udføre behandling i henhold til gældende lovgivning for egen praksis.	Kende og kunne anvende administrative regler og love i sundhedssystemet gældende for egen arbejdspraksis	Supervision ved vejleder	Vejledervurdering

## 3.4 Hoveduddannelsen

### 3.4.1 Kompetencer

De enkelte kompetencer, som skal vurderes, er her beskrevet, så det fremgår hvilke af de 7 lægeroller, der indgår i kompetencen. Det er desuden konkret beskrevet, hvilket niveau kompetencen skal mestres på, når den kan endeligt godkendes. Der er angivet anbefalede læringsstrategier, som afdelingen kan vælge mellem. Derimod er den/de anførte metode(r) til kompetencevurdering obligatoriske. Hermed bliver disse landsdækkende, så det er ens hvordan kompetencen vurderes uanset hvor lægen uddannes og vurderes.

### 3.4.2 Læringsstrategier og metoder til kompetencevurdering

#### Læringsstrategier

Begrebet læringsstrategier omhandler de pædagogiske metoder til læring, der bruges i en uddannelse. I kompetenceskemaet angives de anvendte læringsstrategier med kortfattet beskrivelse. For uddybende beskrivelse henvises til litteraturlisten.

#### Ordforklaringer:

Case: Patientforløb, der beskrives i udvalgte hovedtræk, med fokus på og prioritering af de observationer i forløbet, der er væsentlige for den problemstilling der ønskes klarlagt.

Feedback: Tilbage melding fra en person eller gruppe, der på forhånd er orienteret om deres opgaves indhold og formål.

Simulerede patienter: Skuespillere, der agerer en patientsituation.

Læringsstrategi	Beskrivelse
Casebaseret undervisning	Undervisning ud fra patientdata, skriftligt, video eller patientdeltagelse.
Feedback fra tværfagligt team	Feedback fra tværfagligt team med henblik på løbende bevidstgørelse og justering af lægens daglige arbejde og holdninger
Fokuseret ophold ved anden afdeling	Fokuseret ophold ved afdeling inden for andet speciale med henblik på indlæring af specifikke kompetencer
Gruppearbejde	Løsning af opgaver i Peer-gruppe, bestående af det team den uddannelsessøgende arbejder sammen med eller en gruppe af kolleger.
Grupp supervision	Supervision af dagligt arbejde og holdninger i peergruppe
Inddragelse i specialfunktioner	Lægen følger mere erfarne læger i forbindelse med øsning af mere specielle opgaver
Mesterlære	Kompetencer opnås igennem flere trin: 1. Først at følge erfarne kollega 2. Derpå at blive fulgt af erfarne kollega med efterfølgende feedback 3. Dernæst at udføre opgaven alene med



	<p>efterfølgende supervision  Herpå kan man gentage processen fra pkt. 1.</p>
Patientforløbsanalyse	<p>Oplæring i at kunne:  Rapportere patientens historie og symptomer fokuseret og prioriteret.  Fortolke beskrivelser fra patient, familie og netværk.  Konkludere og give forslag til udredning eller behandling.  Skabe læring med reference til videnskabelig litteratur.</p>
Patientsimulation	<p>Undervisning hvor skuespillere agerer patienter og opgaven løses med efterfølgende feedback.</p>
Peer-gruppe	<p>Gruppe af uddannelsessøgende der sammen som et team:  Udforsker, debatterer eller finder løsningsforslag til en opgave eller giver hinanden feed back.</p>
Portefølje	<p>Mappe, der har til formål at fungere som læringsredskab, hvor den uddannelsessøgende gemmer patientforløbsdata, kursusnoter, dokumentation for gennemførte kompetencer, kurser etc., som dokumentation for uddannelsens progression samt grundlag for evaluering.</p>
Rollespil	<p>Undervisning ud fra aktiv deltagelse i rollespil</p>
Selvstudium	<p>Læsning af litteratur på eget initiativ som supplement til den teoretiske undervisning</p>
Studiebesøg	<p>Kortvarigt ophold ved specialafdeling/anden Institution</p>
Supervision ved vejleder	<p>Supervision af dagligt arbejde ved udpeget vejleder med prioritering af udviklingsområder til senere efterfølgelse.</p>
Teoretisk undervisning	<p>Teoretisk undervisning udover nedenstående, f.eks. på afdelingsniveau</p>
Teoretisk kursus	<p>Teoretisk undervisning på tværfaglige kurser eller specialespecifikke kurser</p>

### Kompetencevurderingsmetoder

Med henblik på at sikre, at den uddannelsessøgende læge har opnået de nødvendige kompetencer, foretages vurdering af disse. Kompetencevurderingen kan være løbende (formativ), eller afsluttende (summativ).

Den formative vurdering har til formål at bedømme status på det givne tidspunkt - Hvor langt er lægen i uddannelsen, hvilke justeringer skal foretages.

Den summative vurdering har til formål at sikre, at kompetencen er opnået. Der er anvendt følgende kompetencevurderingsstrategier for henholdsvis introduktions- og hoveduddannelse:

<b>Kompetencevurderingsmetoder</b>	<b>Beskrivelse</b>
Audit af journaler	Kritisk gennemgang af et antal journaler ud fra på forhånd fastlagte kriterier
Godkendelse af kursus	Skriftlig dokumentation for godkendelse af kursus
Modified Essay Questionnaire (MEQ)	Skriftlig opgave med besvarelse af spørgsmål der tager udgangspunkt i patientdata, der tilføjes løbende under løsning af opgaven
Feedback på erklæringer	Gennemgang af erklæringer ud fra på forhånd fastlagte kriterier
Patientevaluering	Et antal patienter udfylder spørgeskema eller deltager i struktureret interview ud fra på forhånd fastlagte kriterier
Struktureret kollegial bedømmelse	Struktureret observation hvor en eller flere erfarne kolleger ud fra på forhånd fastlagte kriterier vurderer lægens færdigheder
Struktureret vejledersamtale	Struktureret interview ud fra på forhånd fastlagte kriterier, der specielt er velegnet til at afdække viden og holdninger
360 graders feedback	Tværfaglig vurdering af udvalgte tværfaglige kompetencer, af 10-12 af lægen udvalgte personer med hvem lægen samarbejder. Det er vejleder der indsamler de skriftlige bedømmelser og drager en samlet konklusion ud fra disse.
Patientforløbsanalyse	Udvælgelse af problemstilling der gennemgås med relation til en case som lægen har haft. Problemstillingen fremføres med fokus på lægens egen læring og bidrag til højnelse af afdelingens standard.
Vejledervurdering	Vejleders samlede indtryk igennem det vejledningsforløb lægen under uddannelse har været igennem
Vurdering af portefølje	Forskellige dele af porteføljen kan inddrages i evaluering, herunder lægens beskrivelse af udvalgte patientforløb, samt logbog til optælling af aktiviteter
Vurdering af projektarbejde m.m.	Struktureret gennemgang ud fra på forhånd fastlagte kriterier af forskellige skriftlige oplæg.
Kompetencekort	Struktureret gennemgang af kompetencer samlet i relevante grupper på baggrund af almene kliniske sessioner.

### 3.4.3 Obligatoriske kurser

- Generelle kurser (se afsnit 2)
- Grunduddannelse i psykoterapi (der henvises til afdelingens uddannelsesansvarlige overlæge og Psykoterapibetænkningen på [www.bupnet.dk](http://www.bupnet.dk))
- Specialespecifikke kurser (H-kurser, samlet varighed 30 dage). Se nedenfor og [www.bupnet.dk](http://www.bupnet.dk)

#### **Specialespecifikke kurser**

Kursernes navne og relation til mål i hoveduddannelsen (afsnit 3.4.6)

- Akut Psykiatri: Mål 2.1.5
- Mental Retardering: Mål 2.1.7
- Gennemgribende udviklingsforstyrrelse: Mål 2.1.9
- Sjældne neuropsykiatriske tilstande: Mål 2.1.11
- Spædbarnspsykiatri: Mål 2.1.12
- ADHD og comorbiditet: Mål 2.1.13
- Belastningsreaktioner: Mål 2.1.14
- Angst og funktionelle lidelser: Mål 2.1.15
- OCD: Mål 2.1.16
- Spiseforstyrrelser: Mål 2.1.17
- Affektive lidelser: Mål 2.1.18
- Skizofreni: Mål 2.1.19
- Personlighedsforstyrrelser: Mål 2.1.21
- Misbrug: Mål 2.1.22
- Seksuel udvikling og misbrug: Mål 2.1.23

### 3.4.4 Obligatorisk grunduddannelse i psykoterapi

Psykoterapiuddannelsen er organiseret på 3 kompetenceniveauer:

Grunduddannelsen  
Specialist i psykoterapi og  
Supervisoruddannelsen.

Grunduddannelsen er en obligatorisk del af speciallægeuddannelsen. De øvrige er omfattet af ikke obligatorisk efteruddannelse.

I perioden 2008 til 2020 vil der være en gradvis implementering af kravene til grunduddannelsen. Der henvises til <http://www.bupnet.dk/>, hvor der findes link til den reviderede psykoterapibetænkning (af 4.5.14).

### 3.4.5 Obligatorisk forskningstræning

Det generelle teoretiske forskningstræningsmodul afholdes ved De Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse (se [www.sst.dk](http://www.sst.dk)). Det specialespecifikke teoretiske forskningstræningsmodul afholdes hvert andet år (se [www.bupnet.dk](http://www.bupnet.dk))  
Om forskningstræningen i øvrigt, se Den Generelle Målbeskrivelse, [www.sst.dk](http://www.sst.dk)

### 3.4.6 Liste med specialets obligatoriske kompetencer

Denne liste angiver de kompetencer speciallægen som minimum skal besidde, med konkretisering af kompetencen, de anbefalede læringsstrategier og de(n) valgte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Kompetencerne og de tilknyttede vurderingsmetoder konkretiseres ved anvendelse af kompetencekort eller anden konkret vejledning. I denne tekst skal det tydeliggøres hvilke af de 7 roller, der indgår.

<b>Kompetenceliste for hoveduddannelsen</b>				
<b>Nr.</b>	<b>Kompetence</b>	<b>Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)</b>	<b>Læringsstrategier, anbefaling</b>	<b>Kompetence-vurderingsmetode(r) obligatorisk(e)</b>
	<b>Medicinsk ekspert/LÆGEFAGLIG - H</b>			
2.1.1	Kunne udføre objektiv psykiatrisk undersøgelse af børn og unge	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Foretage og beskrive objektiv psykiatrisk vurdering - Udføre struktureret interview/observation - Udføre, beskrive og vurdere Legeobservation	Mesterlære Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning	Struktureret kollegial bedømmelse
2.1.2	Kunne vurdere behov for og henvise til supplerende undersøgelser	Kunne vurdere behov for og henvise til: - psykologiske undersøgelser - speciallægeundersøgelser i andre specialer	Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning	Vejledervurdering
2.1.3	Kunne udføre diagnostisk formulering.	Med overblik og faglig ekspertise kunne: Foretage sammenfatning af anamnesticke oplysninger og objektiv undersøgelse, førende til diagnostisk formulering i følge gældende WHO (ICD) retningslinjer samt multiaksial diagnostik.	Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning	Audit af journalen

2.1.4	Kunne anvende relevante love og forordninger vedrørende børn og unges forhold	Kunne redegøre for og handle ifølge: - Lov om Frihedsberøvelse og anden Tvang i psykiatrien. - Sundhedsloven, herunder Informeret samtykke - Forældreansvarsloven - Relevante paragraffer i Lov om Social Service	Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning Teoretisk undervisning Teoretisk kursus	Struktureret kollegial Bedømmelse
2.1.5	Kunne diagnosticere og varetage behandling af akutte psykiatriske lidelser	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Vurdere indikation for akut indlæggelse - Foretage screening for selvmordsrisiko - Foretage aggressionsvurdering - Varetage behandling af akutte psykiatriske tilstande	Mesterlære Supervision ved vejleder Fokuseret ophold i Psykiatri Teoretisk kursus	Vejledervurdering
2.1.6	Kunne udføre psykofarmakologisk behandling af børn og unge	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Informere om, iværksætte, monitorere og afslutte psykofarmakologisk behandling - Informere om, monitorere effekt og behandle bivirkninger	Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning Teoretisk kursus	Vejledervurdering
2.1.7	Kunne varetage undersøgelse og angive behandling af psykiatriske lidelser hos børn og unge med mental retardering	Med faglig ekspertise kunne: - Diagnosticere psykiatriske symptomer, komorbidity til mental retardering med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser - Angive behandling	Mesterlære Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning Feedback fra tværfagligt team Teoretisk kursus	Patientforløbsanalyse

2.1.8	Kunne varetage diagnostik og foretage dispositioner hos børn og unge med specifikke indlæringsforstyrrelser	Med faglig ekspertise kunne: - Diagnosticere specifikke udviklingsforstyrrelser hos børn/unge med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser. - Udforme og gennemføre undersøgelses- og behandlingsprogram, der inkluderer psykiatriske, somatiske og psykosociale aspekter	Casebaseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Studiebesøg	Patientforløbsanalyse
2.1.9	Kunne varetage diagnostik og behandling af børn og unge med gennemgribende udviklingsforstyrrelser	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Diagnosticere gennemgribende udviklingsforstyrrelser med overvejelser vedrørende komorbiditet og differentialdiagnostik. - Udforme og gennemføre undersøgelses- og behandlingsprogram der inkluderer psykiatriske, somatiske og psykosociale aspekter	Casebaseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Inddragelse i specialfunktioner Studiebesøg Teoretisk kursus	Audit af journaler

2.1.10	Kunne varetage undersøgelse og behandling af børn og unge med simple og kombinerede tics (Tourettes syndrom)	Med overblik og faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Stille klinisk diagnose ved typiske tilfælde hos børn og unge med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser.</li> <li>- Henvise til relevante undersøgelser inkl. Evt. supplerende somatiske/neurologiske undersøgelser.</li> <li>- Fremlægge behandlingsplan</li> </ul>	Mesterlære Supervision ved vejleder Casebaseret undervisning	Patientforløbsanalyse
2.1.11	Kunne beskrive børn og unge med sjældne neuropsykiatriske tilstande og henvise til undersøgelse og behandling	- Angive sjældne medfødte eller erhvervede sygdomme - Henvise til udredning og behandling.	Fokuseret ophold i Pædiatri Teoretisk kursus	Vurdering af portefølje
2.1.12	Kunne redegøre for basal psykopatologi, diagnostik ,forebyggelse og behandling i 0-3-års alderen.	Med faglig ekspertise kunne: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Redegøre for basale psykopatologiske fænomener og diagnostik i 0-3-års alderen</li> <li>- Diagnosticere og forebygge alvorlige forstyrrelser i forældre-barn relationen</li> </ul>	Casebaseret undervisning Mesterlære Studiebesøg Teoretisk kursus	Vurdering af portefølje



2.1.13	Kunne varetage undersøgelse og behandling af patienter med hyperkinetiske forstyrrelser med komorbiditet	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Stille klinisk diagnose ved hyperkinetiske tilstande med komorbiditet og inddrage differentialdiagnostiske overvejelser. - Henvise til relevante undersøgelser og evt. supplerende somatiske/ neurologiske undersøgelser. - Anvende medicinsk behandling med baggrund i den komplekse tilstand	Casebaseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Teoretisk kursus	Audit af journaler
2.1.14	Kunne varetage diagnostik af tilpasnings- og belastningsreaktioner hos børn og unge, samt henvise til behandling.	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Diagnosticere tilpasningsreaktioner - Diagnosticere akutte og posttraumatiske belastningsreaktioner - Rådgive patient, familie og netværk.	Casebaseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Teoretisk kursus	Audit af journaler
2.1.15	Kunne varetage diagnostik og behandling af angsttilstande og redegøre for funktionelle lidelser hos børn og unge	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Diagnosticere angsttilstande med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser. - Udforme undersøgelses- og behandlingsprogram. - Redegøre for funktionelle lidelser	Casebaseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Fokuseret ophold ved pædi-atrisk afdeling Teoretisk kursus	Audit af journaler
2.1.16	Kunne varetage diagnostik og behandling af obsessive/ kompulsive forstyrrelser hos børn og unge	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Diagnosticere obsessive/ kompulsive forstyrrelser med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser. - Udforme og gennemføre undersøgelses- og	Casebaseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Teoretisk kursus	Audit af journaler

		behandlingsprogram		
2.1.17	Kunne varetage diagnostik og behandling af børn og unge med spiseforstyrrelser	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Diagnosticere spiseforstyrrelser med inddragelse af differentialdiagnostiske overvejelser. - Udforme og gennemføre undersøgelses- og behandlingsprogram - Vurdere og sikre den somatiske tilstand i samarbejde med andre specialafdelinger.	Casebaseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Fokuseret ophold ved anden afdeling. Inddragelse i specialfunktioner Teoretisk kursus	Audit af journaler
2.1.18	Kunne varetage diagnostik og behandling af børn og unge med affektive lidelser.	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Diagnosticere affektive lidelser med overvejelser vedrørende komorbiditet og differentialdiagnostik - Udforme og gennemføre undersøgelses- og behandlingsprogram der inkluderer psykiatriske, somatiske og psykosociale aspekter	Casebaseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Fokuseret ophold i Psykiatri Feed-back fra tværfagligt team Teoretisk kursus	Audit af journaler
2.1.19	Kunne varetage diagnostik og behandling af børn og unge med skizofreni	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Diagnosticere skizofreni med overvejelser vedrørende komorbiditet og differentialdiagnostik - Udforme og gennemføre undersøgelses- og behandlingsprogram - Kendskab til tidlig intervention- og opsøgende psykoseteams (OPUS/TIT)	Casebaseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Fokuseret ophold i Psykiatri Feed-back fra tværfagligt team Teoretisk kursus	Audit af journaler

2.1.20	Kunne varetage diagnostik og behandling af børn og unge med andre psykoser	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Diagnosticere andre psykoser inkl. stofinduceret psykose med inddragelse af differential-diagnostiske overvejelser. - Udforme og gennemføre undersøgelses- og behandlingsprogram	Casebaseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Fokuseret ophold i Psykiatri Feed-back fra tværfagligt team	Audit af journaler
2.1.21	Kunne varetage diagnostik og behandling af personligheds-forstyrrelser hos unge	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Diagnosticere personlighedsforstyrrelser med inddragelse af differential-diagnostiske overvejelser. - Udforme og gennemføre undersøgelses- og behandlingsprogram	Casebaseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Teoretisk kursus	Audit af journaler
2.1.22	Kunne varetage primær afklaring og henvise til relevant behandling af misbrug som årsag eller komplikation til psykisk lidelse hos børn og unge	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Afdække alkohol- og stofmisbrug hos børn og unge med psykisk lidelse - Vurdere akut intoksikation og abstinensstilstande samt udføre eller henvise til behandling.	Casebaseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Teoretisk kursus	audit af journaler
2.1.23	Have kendskab til børn og unges seksuelle udvikling og manifestationer	- Kunne identificere tegn på seksuel maltrivsel og traumatisering - Være i stand til at iværksætte relevant forebyggelse og udrednings- og behandlingstiltag.	Teoretisk kursus Patientforløbsanalyse	Patientforløbsanalyse

2.1.24	Kunne udføre psykoteraeutisk behandling af børn, unge og familier (Psykoteraeutisk grundudannelse)	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Anvende psykoteraeutiske teknikker til individuel terapi af børn og unge samt familierapi - Kunne vurdere terapi-egnhed og metode	Portefølge i henhold til gældende Psykoteraepibetænkning Teoretisk kursus	Vurdering af portefølge
<b>Nr.</b>	<b>Kompetence</b>	<b>Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)</b>	<b>Læringsstrategier, anbefaling</b>	<b>Kompetencevurderings metode(r) obligatorisk(e)</b>
	<b>KOMMUNIKATOR - H</b>			
2.2.1	Kunne informere patient/ pårørende og samarbejdspartnere om forløb og formål med undersøgelse/ behandling, og sikre at informationen er forstået korrekt	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Formulere struktureret, prioriteret information om forløb og formål med undersøgelse og behandling - Indhente informeret samtykke til undersøgelse/ behandling. - Koordinere indsatsen vedr. oplysninger til patient/familie og samarbejdspartnere, således at disse modtager enslydende, konsistent information.	Teoretisk kursus Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team Teoretisk undervisning	Godkendelse af kursus

2.2.2	Kunne videreformidle diagnose til børn og unge, familien og samarbejdspartnere	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Formulere svær faglig problemstilling i et sprog og med lydhørhed overfor modtageren således at budskabet bliver forstået.	Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team	Vejledervurdering
2.2.3	Kunne lede samtaler med patient/ pårørende og samarbejdspartnere, også under vanskelige forhold	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Disponere og styre en samtale i forhold til tid og formål. - Gennemføre vanskelige samtaler, der indebærer formidling af alvorlige oplysninger med hensyn til diagnose og prognose - Gennemføre vanskelige samtaler, med f.eks. sproglige, kulturelle eller religiøse barrierer, eller samtaler der vanskeliggøres p.g.a. psykisk instabilitet hos samtalens deltagere.	Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team. Teoretisk kursus	360-graders evaluering

2.2.4	Kunne rådgive om behandling i afdelingen og yde konsulentbistand til eksterne samarbejdspartnere	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Vejlede og rådgive om miljøterapeutisk behandling af indlagte børn og unge - Yde konsulentbistand til samarbejdspartnere	Casebaseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team.	Vejledervurdering
2.2.5	Kunne udføre skriftlig formidling af patientforløb til relevante samarbejdspartnere	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Udfærdige erklæringer til brug for undervisnings-sektoren og den sociale sektor. - Udfærdige erklæring til brug for civile eller retslige myndigheder.	Mesterlære Supervision ved vejleder	Vejledervurdering
2.2.6	Kunne udføre psykoedukation til børn, unge og familier	Planlægge forløb over min. tre sessioner, der giver viden om strategier til at håndtere den psykiske lidelse.	Teoretisk undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team	Struktureret kollegial Bedømmelse
<b>Nr.</b>	<b>Kompetence</b>	<b>Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)</b>	<b>Læringsstrategier, anbefaling</b>	<b>Kompetencevurdering smetode(r) obligatorisk(e)</b>
	<b>SAMARBEJDER - H</b>			
2.3.1	Kunne samarbejde med interne og eksterne samarbejdspartnere	Udvikle samarbejdsrelationer, der er præget af viden om og respekt for den enkelte parts faglige og personlige kompetencer	Mesterlære Supervision ved vejleder	Vejledervurdering
2.3.2	Kunne indgå konstruktivt i konfliktløsning, internt og eksternt	Beskrive og analysere - og indgå konstruktivt i løsning af - konflikter i samarbejds-relationer internt og eksternt	Mesterlære Supervision ved vejleder	Vejledervurdering

2.3.3	Kunne samarbejde med somatiske og psykiatriske afdelinger om psykiske lidelser hos somatisk syge børn, og børn med psykisk syge forældre	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Indgå i differential-diagnostisk dialog med somatiske og voksen-psykiatriske kolleger. - Rådgive patient, forældre og samarbejdspartnere med henblik på at sikre børnenes udvikling bedst muligt	Casebaseret undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Fokuseret ophold i psykiatri og pædiatri	Struktureret kollegial bedømmelse
<b>Nr.</b>	<b>Kompetence</b>	<b>Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)</b>	<b>Læringsstrategier, anbefaling</b>	<b>Kompetencevurdering smetode(r) obligatorisk(e)</b>
	<b>LEDER/ADMINISTRATOR/ORGANISATOR - H</b>			
2.4.1	Kunne redegøre for og fungere inden for sundhedsvæsenets struktur og funktion	- Redegøre for sundhedsvæsenets struktur, finansiering og funktion. - Fungere inden for sundhedsvæsenets struktur, - Bidrage til sundheds-væsenets fortsatte udvikling	Teoretisk kursus (SOL 2 & 3) Deltagelse i organisatorisk arbejde. Deltagelse i administrativt arbejde.	Vurdering af portefølje
2.4.2	Kunne udføre direkte ledelsesfunktion i afgrænsede sammenhænge	- Ledelsesfunktion i det tværfaglige team, med viden om og respekt for den enkeltes faglige og personlige ressourcer - Forestå lægelig ledelsesfunktion som f.eks. visitering og prioritering af patienter	Teoretisk kursus (SOL 2 & 3) Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team	Vurdering af portefølje
2.4.3	Kunne rådgive om behandlingen i stationær afdeling og yde konsulentbistand til eksterne	- Vejlede og supervisere miljøterapeutisk behandling. - Yde konsulentbistand til relevante samarbejdspartnere	Teoretisk undervisning Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team	Vejledersamtale

	samarbejdspartnere			
2.4.4	Kunne disponere i en tidsmæssig sammenhæng	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Prioritere mellem patientvaretagelse, uddannelse, forskning og eksterne aktiviteter.</li> <li>- Varetage arbejds-tilrettelæggelse, herunder arbejdsfordeling og eventuelt vagtplanlægning</li> </ul>	Supervision ved vejleder Supervision ved afdelings-leder	Struktureret vejledersamtale
<b>Nr.</b>	<b>Kompetence</b>	<b>Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)</b>	<b>Læringsstrategier, anbefaling</b>	<b>Kompetencevurdering metode(r) obligatorisk(e)</b>
	<b>SUNDHEDSFREMMER - H</b>			
2.5.1	Kunne medvirke til forebyggelse af psykisk lidelse hos børn og unge	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Beskrive risiko- og helbredsfræmmende faktorer og effekt af forebyggelse vedr. børn og unges psykiske helbred</li> <li>- Omsætte denne viden i klinisk praksis og eventuelt i organisatorisk arbejde</li> </ul>	Projektarbejde (f.eks. oplysningsarbejde) Deltagelse i organisatorisk arbejde. Formidling af viden til samarbejdspartnere	Struktureret vejledersamtale
2.5.2	Kunne anvende gældende regler for anmeldelses-praksis	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Anvende regler for anmeldelsespraksis vedrørende bivirkninger</li> <li>- Anvende regler vedrørende anmeldelse af og forholds-regler ved smitsomme sygdomme</li> <li>- Anvende regler for underretning i henhold til Lov om Social Service</li> </ul>	Mesterlære Supervision ved vejleder	Audit af journaler
<b>Nr.</b>	<b>Kompetence</b>	<b>Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)</b>	<b>Læringsstrategier, anbefaling</b>	<b>Kompetencevurdering metode(r) obligatorisk(e)</b>
	<b>AKADEMIKER/FORSKER og UNDERVISER - H</b>			



2.6.1	Kunne indhente og anvende ny viden	Holde sig ajour med den nyeste viden indenfor specialet og kunne foretage kritisk litteraturvurdering. Medvirke til at indføre ny viden i daglig praksis.	Selvstudium Teoretisk undervisning Teoretisk kursus	Vejledervurdering
2.6.2	Kunne formidle faglig viden til kolleger, og vejlede yngre kolleger og andre faggrupper	- Formidle faglig viden til kolleger og andre faggrupper - Opnå erfaring med voksen-pædagogisk undervisnings-metodik. - Undervise og vejlede medicinstuderende, yngre kolleger og andre faggrupper i form af struktureret undervisning/vejledning - Udnytte læringsmuligheder i hverdagen	Kursus i pædagogik/vejledning Supervision ved vejleder Teoretisk kursus	Vurdering af portefølje
2.6.3	Kunne gennemføre afgrænset forskningsprojekt	- Opstille hypotese og projektbeskrivelse vedrørende videnskabelig problemstilling. - Gennemføre og afrapportere projektet overfor kollegial gruppe.	Portefølje Teoretisk kursus	Vurdering af projektarbejde
2.6.4	Kunne redegøre for psykologiske faktorer, der har indflydelse på individets normale og patologiske udvikling	Med overblik og faglig ekspertise kunne: - Redegøre for udviklings-teorier ud fra kognitive, systemiske og psyko-dynamiske teorier.	Selvstudium Teoretisk kursus	Godkendelse af kursus
2.6.5	Kunne redegøre for genetiske og miljømæssige faktorer, der har indflydelse på individets normale og patologiske udvikling	- Redegøre for genetiske og miljømæssige faktoreres indflydelse på individets udvikling og psykiske helbred	Selvstudium Teoretisk kursus	Vurdering af portefølje
2.6.6	Kunne redegøre for anvendt psykopatologisk klassifikation	Med faglig ekspertise og overblik kunne: - Redegøre for anvendt	Selvstudium Teoretisk kursus	Vurdering af portefølje

		psykopatologisk klassifikation (ICD/DSM)		
2.6.7	Kunne redegøre for psykofarmakologiske behandlingsprincipper	Med faglig ekspertise kunne: - Redegøre for relevante receptorer og forventet effekt - Redegøre for, monitorere og behandle bivirkninger - Redegøre for interaktion af de hyppigst anvendte psykofarmaka	Selvstudium Teoretisk kursus Teoretisk undervisning	Struktureret vejledersamtale

Nr.	Kompetence	Konkretisering af kompetence (inklusive lægeroller)	Læringsstrategier, anbefaling	Kompetencevurdering metode(r) obligatorisk(e)
	<b>PROFESSIONEL - H</b>			
2.7.1	Kunne etablere, fastholde og afslutte en professionel relation til patient/familie	- Vække tillid hos patient og forældre. - Beskytte patient og forældre mod at udlevere sig unødigt. - Afgrænse egne behov og eventuelle personlige problematikker i forhold til patient og forældre	Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt Team	Struktureret vejledersamtale
2.7.2	Kunne agere i henhold til gældende etiske regler for egen praksis	- Varetage etiske spørgsmål i forbindelse med tavshedspligt, indhentning og udlevering af oplysninger, forhold vedr. alvorlig sygdom og dødsfald	Mesterlære Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt Team	Struktureret vejledersamtale
2.7.3	Kunne evaluere egen viden og kunnen samt egne uddannelses- og udviklingsbehov	- Løbende kunne evaluere egen viden og kunnen, og erkende egne personlige, faglige og etiske grænser - Løbende kunne udfærdige planer for opretholdelse og udvikling af faglige kompetencer	Supervision ved vejleder Feedback fra tværfagligt team	Struktureret vejledersamtale

## 4 Dokumentationsdel

Denne del indeholder den dokumentation, der skal foreligge for at lægen i introduktionsstilling kan få denne godkendt, og for at lægen i hoveduddannelse kan opnå speciallægeanerkendelse.

Dokumentationen består af:

1. Godkendelse af obligatoriske kompetencer og kurser
2. Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse samt for forskningstræningsmodulet

Del 1 udarbejdes af Sundhedsstyrelsen efter indstilling fra specialeselskabet.

Del 2 udarbejdes af Sundhedsstyrelsen.

### 4.1 Logbog for introduktionsuddannelsen

#### 4.1.1 Obligatoriske kompetencer

Kompetencenr	Kompetence (tekst)	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
	<b>MEDICINSK EKSPERT/LÆGEFAGLIG - I</b>		
1.1.1	Kunne udføre objektiv psykiatrisk undersøgelse af børn og unge		
1.1.2	Kunne gennemføre objektiv somatisk undersøgelse af børn og unge		
1.1.3	Kunne foretage diagnostisk formulering		
1.1.4	Kunne anvende relevante love og forordninger vedrørende patienters forhold		
1.1.5	Kunne anvende psykofarmakologisk behandling af børn og unge med centralstimulantia og antidepressiva		

1.1.6	Kunne varetage undersøgelse og behandling af patienter med hyperkinetiske forstyrrelser uden komorbiditet		
1.1.7	Kunne varetage undersøgelse og behandling af typiske patienter med Gennemgribende udviklingsforstyrrelser uden komorbiditet		
1.1.8	Kunne varetage undersøgelse og behandling af obsessiv/kompulsive forstyrrelser hos patienter uden komorbiditet		
1.1.9	Kunne varetage undersøgelse og behandling af patienter med affektive lidelser uden komorbiditet		
1.1.10	Kunne varetage initial akut behandling af psykose og selvmordstruede tilstande		
	<b>KOMMUNIKATOR - I</b>		
1.2.1	Kunne indhente relevante oplysninger vedrørende børn og unge		
1.2.2	Kunne etablere en professionel og hensigtsmæssig kontakt til patient og pårørende		
1.2.3	Kunne informere patient og pårørende om forløb og formål med undersøgelse/behandling, og sikre, at patient/familie har forstået det meddelte		
1.2.4	Kunne videregive resultat af undersøgelser til patient, forældre og samarbejdspartnere		

1.2.5	Kunne foretage skriftlig formidling af patientforløb til relevante samarbejdspartnere		
1.2.6	Kunne varetage korterevarende psykoterapeutisk behandling af ukompliceret lidelse		
<b>Nr.</b>	<b>Kompetence (tekst)</b>	<b>Dato for godkendelse</b>	<b>Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver</b>
	<b>SAMARBEJDER - I</b>		
1.3.1	Kunne udarbejde undersøgelses- og behandlingsplan for patienten (i samarbejde med det tværfaglige team)		
1.3.2	Kunne fungere i det tværfaglige team med respekt for de øvrige medlemmers faglige og personlige ressourcer og begrænsninger, samt bidrage med egen specialespecifikke ekspertise		
	<b>LEDER/ADMINISTRATOR/ ORGANISATOR - I</b>		
1.4.1	Kunne fungere som sagsansvarlig i det tværfaglige team		
	<b>SUNDHEDSFREMMER - I</b>		
1.5.1	Kunne beskrive forebyggelse af psykisk lidelse hos børn og unge		

1.5.2	Redegøre for psykosociale hjælpeforanstaltninger i kommunalt og regionalt regi		
<b>Nr.</b>	<b>Kompetence (tekst)</b>	<b>Dato for godkendelse</b>	<b>Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver</b>
	<b>AKADEMIKER/FORSKER og UNDERVISER - I</b>		
1.6.1	Kunne beskrive basale faktorer, der har indflydelse på individets normale og patologiske psykosociale udvikling		
1.6.2	Kunne redegøre for grundprincipper i psykoterapeutisk behandling ud fra de mest almindelige anvendte teorirammer		
1.6.3	Kunne redegøre for psykofarmakologisk behandling af børn og unge med centralstimulantia og antidepressiv medicin		
1.6.4	Kunne indhente viden om et afgrænset område og formidle denne viden til kolleger og andre faggrupper		
	<b>PROFESSIONEL - I</b>		
1.7.1	Kunne udføre behandling i henhold til gældende lovgivning for egen praksis.		

#### 4.1.2 Obligatoriske kurser

##### Generelle kurser

<b>Kurstitel</b>	<b>Kursusperiode</b>	<b>Dato for godkendelse</b>	<b>Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver</b>
Kursus i pædagogik 2 (vejledning)			

##### Specialespecifikke kurser

<b>Kurstitel</b>	<b>Kursusperiode</b>	<b>Dato for godkendelse</b>	<b>Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver</b>

#### 4.1.3 Attestation for godkendte ansættelser

Skemaet: Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse findes på [Sundhedsstyrelsen hjemmeside](http://www.sst.dk) (www.sst.dk). Skemaet underskrives af den uddannelsesansvarlige overlæge.

## **4.2 Logbog for hoveduddannelsen**

### 4.2.1 Obligatoriske kompetencer



Nr.	Kompetence (tekst)	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
	<b>MEDICINSK EKSPERT/LÆGEFAGLIG - H</b>		
2.1.1	Kunne udføre objektiv psykiatrisk undersøgelse af børn og unge		
2.1.2	Kunne vurdere behov for og henvise til supplerende undersøgelser		
2.1.3	Kunne udføre diagnostisk formulering.		
2.1.4	Kunne anvende relevante love og forordninger vedrørende børn og unges forhold		
2.1.5	Kunne diagnosticere og varetage behandling af akutte psykiatriske lidelser		
2.1.6	Kunne udføre psykofarmakologisk behandling af børn og unge		
2.1.7	Kunne varetage undersøgelse og angive behandling af psykiatriske lidelser hos børn og unge med mental retardering		
2.1.8	Kunne varetage diagnostik og foretage dispositioner hos børn og unge med specifikke indlæringsforstyrrelser		

Nr.	Kompetence (tekst)	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
2.1.9	Kunne varetage diagnostik og behandling af børn og unge med gennemgribende udviklingsforstyrrelser		
2.1.10	Kunne varetage undersøgelse og behandling af børn og unge med simple og kombinerede tics (Tourettes syndrom)		
2.1.11	Kunne beskrive børn og unge med sjældne neuropsykiatriske tilstande og henvise til undersøgelse og behandling		
2.1.12	Kunne redegøre for basal psykopatologi, diagnostik ,forebyggelse og behandling i 0-3-års alderen.		
2.1.13	Kunne varetage undersøgelse og behandling af patienter med hyperkinetiske forstyrrelser med komorbiditet		
2.1.14	Kunne varetage diagnostik af tilpasnings- og belastningsreaktioner hos børn og unge, samt henvise til behandling.		
2.1.15	Kunne varetage diagnostik og behandling af angsttilstande og redegøre for funktionelle lidelser hos børn og unge		
2.1.16	Kunne varetage diagnostik og behandling af obsessive/ kompulsive forstyrrelser hos børn og unge		

<b>Nr.</b>	<b>Kompetence (tekst)</b>	<b>Dato for godkendelse</b>	<b>Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver</b>
2.1.17	Kunne varetage diagnostik og behandling af børn og unge med spiseforstyrrelser		
2.1.18	Kunne varetage diagnostik og behandling af børn og unge med affektive lidelser.		
2.1.19	Kunne varetage diagnostik og behandling af børn og unge med skizofreni		
2.1.20	Kunne varetage diagnostik og behandling af børn og unge med andre psykoser		
2.1.21	Kunne varetage diagnostik og behandling af personligheds-forstyrrelser hos unge		
2.1.22	Kunne varetage primær afklaring og henvise til relevant behandling af misbrug som årsag eller komplikation til psykisk lidelse hos børn og unge		
2.1.23	Have kendskab til børn og unges seksuelle udvikling og manifestationer		

Nr.	Kompetence (tekst)	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
2.1.24	Kunne udføre psykoterapeutisk behandling af børn, unge og familier (psykoterapeutisk grunduddannelse)		
	<b>KOMMUNIKATOR - H</b>		
2.2.1	Kunne informere patient/ pårørende og samarbejdspartnere om forløb og formål med undersøgelse/ behandling, og sikre at informationen er forstået korrekt		
2.2.2	Kunne videreformidle diagnose til børn og unge, familien og samarbejdspartnere		
2.2.3	Kunne lede samtaler med patient/ pårørende og samarbejdspartnere, også under vanskelige forhold		
2.2.4	Kunne rådgive om behandling i afdelingen og yde konsulentbistand til eksterne samarbejdspartnere		
2.2.5	Kunne udføre skriftlig formidling af patientforløb til relevante samarbejdspartnere		

Nr.	Kompetence (tekst)	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
2.2.6	Kunne udføre psykoedukation til børn, unge og familier		
	<b>SAMARBEJDER - H</b>		
2.3.1	Kunne samarbejde med interne og eksterne samarbejdspartnere		
2.3.2	Kunne indgå konstruktivt i konfliktløsning, internt og eksternt		
2.3.3	Kunne samarbejde med somatiske og psykiatriske afdelinger om psykiske lidelser hos somatisk syge børn, og børn med psykisk syge forældre		
	<b>LEDER/ADMINISTRATOR/ ORGANISATOR - H</b>		
2.4.1	Kunne redegøre for og fungere inden for sundhedsvæsenets struktur og funktion		
2.4.2	Kunne udføre direkte ledelsesfunktion i afgrænsede sammenhænge		
2.4.3	Kunne rådgive om behandlingen i afdelingen og yde konsulentbistand til eksterne samarbejdspartnere		
2.4.4	Kunne disponere i en tidsmæssig sammenhæng		
	<b>SUNDHEDSFREMMER - H</b>		
2.5.1	Kunne medvirke til forebyggelse af psykisk lidelse hos børn og unge		

Nr.	Kompetence (tekst)	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
2.5.2	Kunne anvende gældende regler for anmeldelsespraksis		
	<b>AKADEMIKER/FORSKER og UNDERVISER - H</b>		
2.6.1	Kunne indhente og anvende ny viden		
2.6.2	Kunne formidle faglig viden til kolleger, og vejlede yngre kolleger og andre faggrupper		
2.6.3	Kunne gennemføre afgrænset forskningsprojekt		
2.6.4	Kunne redegøre for psykologiske faktorer, der har indflydelse på individets normale og patologiske udvikling		
2.6.5	Kunne redegøre for genetiske og miljømæssige faktorer, der har indflydelse på individets normale og patologiske udvikling		
2.6.6	Kunne redegøre for anvendt psykopatologisk klassifikation		
2.6.7	Kunne redegøre for psykofarmakologiske behandlingsprincipper		
	<b>PROFESSIONEL - H</b>		
2.7.1	Kunne etablere, fastholde og afslutte en professionel relation til patient/familie		
2.7.2	Kunne agere i henhold til gældende etiske regler for egen praksis		
2.7.3	Kunne evaluere egen viden og kunnen samt egne uddannelses- og udviklingsbehov		

## 4.2.2 Obligatoriske kurser i hoveduddannelsen

### Generelle kurser

Kurstitel	Kursusperiode	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
Kursus i Ledelse, Administration og Samarbejde LAS II			
Kursus i Sundhedsvæsenets Organisation og Ledelse SOL 2			

### Specialespecifikke kurser

Kurstitel	Kursusperiode	Dato for godkendelse	Godkendelse ved underskrift og stempel/læseligt navn på underskriver
Epidemiologi, psykopatologi og diagnostik	3+1 dage		
Kursus i biologisk psykiatri: Hjernens udvikling og psykopatologi	3 dage		
Kursus i Udviklingspsykologi og udviklingspsykopatologi	3 dage		
Psykoterapi teori	3 dage		
Psykofarmakologi Interaktion og bivirkninger	2 dage		

15 kompetencekurser i behandling af specifikke syndromer	1x15 dage		
<b>Attestation af hovedkursuslederen</b>			
Attestation for at alle specialespecifikke kurser er gennemført og godkendt		Dato, underskrift og stempel/læseligt navn	

#### 4.2.3 Attestation for gennemført forskningstræning

Skemaet: Attestation for gennemført forskningstræningsmodul findes på [Sundhedsstyrelsen hjemmeside](#). Skemaet underskrives af den uddannelsesansvarlige overlæge eller forskningsansvarlig overlæge.

#### 4.2.4 Attestation for godkendte ansættelser

Skemaet: Attestation for tidsmæssigt gennemført uddannelseselement i den lægelige videreuddannelse findes på [Sundhedsstyrelsen hjemmeside](#). Skemaet underskrives af den uddannelsesansvarlige overlæge.



## 5 Nyttige links

### 5.1 Generelle links

[Sundhedsstyrelsen, special- og videreuddannelse](#)

[Organisationen af lægevidenskabelige selskaber \(Tidligere Dansk Medicinsk Selskab\)](#)

De regionale videreuddannelsessekretariater:

[Videreuddannelsesregion Nord](#)

[Videreuddannelsesregion Syd](#)

[Videreuddannelsesregion Øst](#)

### 5.2 Specialespecifikke links

[www.bupnet.dk](http://www.bupnet.dk)